

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petič A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek pesebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

„BESEDE SMO SLIŠALI, A HOČEMO VIDETI DEJANJA!“

Odmev Hitlerjevega govora na včerajšnji seji Reichstaga — Hitlerjev govor je zaradi svoje zmernosti v splošnem zadovoljil, toda vseh dvomov v iskrenost Nemčije še ni odstranil

Pariz, 17. maja. r. »Usodna središča«, kakor so nazivali včerajšnji dan v tukajšnjih diplomatskih krogih, je minila. Hitler je spregovoril, in sicer tako, kakor ni bilo pričakovati: zmerno, previdno, pomirjevalno. Nič one borbenosti, s katero se je tako odlikoval v dobi svoje opozicije, ko je proglasil mirovne pogodbe za krpe papirja, ki jih noben Nemec ne more priznati. Tenor njegovega včerajšnjega govora je bil: Priznavamo mednarodne pogodbe, ne mislimo na njihovo nasilno izpolnjenje in izpolnjevanje bomo svoje obveznosti v sodelovanju z drugimi, da bi čimprej dosegli enakopravnosti, ki si jo želimo. V vseh diplomatskih krogih priznavajo, da je bil Hitler nenavado zmiren in je previdno odtehtal vsako besedo, zavedajoč se, da ne kaže še dalje napenjati loka, ki lahko poča. Toda Evropa že predobro pozna nemške metode in zato ni pripravljena slepo verjeti pomirjevalnim besedam, marveč čaka, da bodo tem besedam sledila tudi dejanja. Kajti zdi se, da je bil včerajšnji Hitlerjev govor preračunan zgolj na efekt doma in pa na to, da bi znova pridobil izgubljene simpatije Anglije in Amerike. Če bližnji dnevi bodo pokazali, ali je Hitler v tem uspel in ali so bile njegove besede mišljene odkritosrčno. Če bo Nemčija sledeč tem besedam začela zmerno in trezno politiko, potem bo včerajšnji dan zapisan v zgodovini z zlatimi črkami.

Hitlerjev govor

Berlin, 18. maja. Včeraj popoldne se je sestal državni zbor. Po kratkem nagovoru je predsednik državnega zbora Göring podal besedo kancelarju Hitlerju. Hitler je v začetku svojega govora naglasil, da se je državni zbor zato sestal, da zavzame svojo stališče v resnem vprašanju, ki zadeva ne samo Nemčijo, temveč ves svet, tako s političnega kakor s svetovno gospodarskega stališča. Nato je kancelar izjavil, da izvirajo vse stiske današnjega sveta iz mirovnih pogodb, češ da so bila vsa vprašanja, tako politična, kakor gospodarska, nacionalna in pravna rešena na način, ki je pušal vrata odprta za morebitne spore. Hitler je nato podal kratak oris zgodovine Evrope po vojni in dejal, da bi bilo treba po svetovni vojni ustvariti nov red, ki bi upošteval možnosti novih sporov; toda takrat so se odločili za rešitev, ki ji je bila osnovna misel kazni in reparacije za storjene krivice itd. V reparacijah, ki so Nemčijo prisilile, da je več izvažala, kakor je bilo zanj primerno, vidi Hitler glavni vzrok sedanje stiske. Hitler je v svojem govoru dalje poudarjal, da je od srečne rešitve sedanjih vprašanj odvisna ne le politična pomiritev, temveč tudi gospodarsko blaginjo vseh. O reviziji mirovnih pogodb je Hitler izjavil, da so jo dopustili avtorji teh pogodb in da so tako določbe o izpolnitvi pogodb prišle v same mirovne pogodbe. Toda Nemčija ne misli na nasilno, nego samo sporazumno spremembo pogodb. Misel, da je mogoče pomagati drugim narodom z gospodarskim polomom 65 milijonskega naroda, je tako nesmiselna, da jo nihče več ne zagovarja odkrito. Še bolj nenaraven pa je bil poizkus uničiti nemški narod z metodami, ki morajo prejeti slej privesti zmagovalce do katastrofe. Če bi se bila nova teritorialna organizacija Evrope zgradila na realnih nacionalnih mejah, potem najbrž žrtve krvi v svetovni vojni ne bi bile zaman. O reparacijah je Hitler izjavil, da jih je Nemčija točno plačevala, čeprav je bilo jasno, da bodo posledice teh plačil usodne. Svetovna gospodarska kriza je najboljši dokaz za to trditev. S komunističnim nasiljem teptana Nemčija bi povzročila tako krizo vsega sveta, da bi zavzela nezasišane oblike in najbrž trajala v nedoglednost. Hitler je izjavil, da bo nemška vlada preprečila tak razvoj in da bo pri tem iskreno sodelovala z drugimi. Mednarodne pogodbe naj so podlaga enakopravnosti in prave časti vseh narodov. Versajska mirovna pogodba pa ni rešila svetovnih vprašanj. Navzlic temu pa nobena nemška vlada ne bo iz lastnega prelomila s svojimi obveznostmi, ne da bi prej mogla te pogodbe nedomestiti z boljimi.

Državni zbor je sprejel Hitlerjev govor z velikim odobravanjem in je na koncu v posebni resoluciji odobril politiko Hitlerjeve vlade.

V Ameriki so zadovoljni

Washington, 18. maja. r. Hitlerjev govor je napravil v tukajšnjih uradnih krogih zelo dober vtis. Hitler je pustil odprta vrata in zmernost, s katero je naglasil nemške zahteve, omogoča ne samo nadaljevanje ženevskih pogajanj, marveč tudi daje upanje na uspeh razorožitvene konference in s tem tudi svetovne gospodarske konference, ki se bo mogla sestati v ugodnejši atmosferi, kakor pa je vladala dosedaj. Z zadovoljstvom negotavljajo, da je to v prvi vrsti uspeh Rooseveltove politike, ki je bila jasen opomin Nemčiji, naj ne napenja loka, ker lahko poča.

Besede brez dejanj

Odmev Hitlerjevega govora v Parizu — Francija želi, da bi Hitler izpolnil svoje obljube

Pariz, 18. maja. A. A. Listi so sprejeli Hitlerjev govor z rezervno in brez iznenađenja. V prvi vrsti opozarjajo na veliko nasprotje, ki zija med včerajšnjim njegovim zmernim govorom in med njegovimi prejšnjimi izjavami, zlasti pa med govorom, ki ga je imel prejšnji teden državni podkancelar Papen. Ta nagla izprememba sili liste k vprašanju, ali je mogoče zaupati v miroljubne izjave nemškega državnega kancelarja, ki je zdaj v tako krutem nasprotju s svojimi nedavnimi izjavami.

Jasno je, pravi v tej zvezi »Echo de Paris«, da po nebrzdanih primerih, ki nam jih je nudilo hitlerjevstvo, besede ne zaležejo nič in da treba dejanj.

Prav tako piše »Petit Journal«: »Če bi dejanja nemške države odgovarjala včeraj-

šnjim Hitlerjevim besedam, bi bili tega prav veseli. Reči pa moramo, da zankrat v to dvomimo. Mnogi besedni in teatralni nastopi opravičujejo naše dvome v prava čuvstva Nemčije do Francije. Francija živo želi, da bi se obistnila včerajšnje Hitlerjeve obljube. Priznati pa je treba Franciji, da po pravici zahteva sankcije proti državi, ki bi si upala motiti mir med državami. Hitler včeraj ni nasprotoval stališču, ki ga zastopa Francija v Ženevi, da je treba povezati razorožitev z varnostjo in z arbitražo.

Listi ugotavljajo datje, da se Nemčija vrača k edini možni diplomatski metodam. Na nemški vladi je sedaj, da pride v Ženevo in da dopusti nadzorstvo nad oboroževanjem.

Sporazum je sedaj mogoč

Angleži hvalijo zmernost Hitlerja in mislijo, da je sporazum mogoč, če bodo besedam sledila tudi dejanja

London, 18. maja. r. Včerajšnji govor nemškega kancelarja je napravil v Angliji očividno ugoden vtis. Če vsi znaki ne varajo, se je Hitlerju s tem posrečilo izkazati izpremembo v angleškem javnem mnenju in zabrisati nerazpoloženje, ki je zavladalo proti Nemčiji zadnje dni. Listi skoraj soglasno poudarjajo, da se je s tem mednarodno ozračje znatno razčistilo in da daje Hitlerjev zmernen govor možnost in osnovo za sporazum v Ženevi.

»Daily Herald« se odkrito zavzema za sprejem pogovor, ki jih je navedel Hitler v svojem govoru.

»Daily Mail« poudarja v svojem komentarju konstruktivno in miroljubno stran Hitlerjevega govora ter pripisuje posebno važnost okolnosti, da je voditelj nemških narodnih socialistov ostro ožgosal vojno, v čemer vidi dokaz, da Nemčija nima osvajaških namenov. Če bodo tem be-

sedam nemškega kancelarja sledila tudi dejanja, če bo prišel Hitler sedaj zmerno in previdno politično, potem se lahko računa z velikim napredkom na polju pacifikacije sveta in obnove mednarodnega blaginje. Hitler ima v rokah srečo in nesrečo sveta, končuje list svoj komentar, in od njega je tudi še nadalje odvisno, kako se bodo razvile prilike v Evropi. Če pa ostane samo pri besedah, potem seveda tudi Nemčija ne more pričakovati nadaljnje popustljivosti pri drugih.

»Times« pišejo v uvodniku o mednarodnem političnem položaju v zvezi s Hitlerjevim govorom in poudarjajo, da je bil Hitler znan dosedaj kot politik, včeraj pa se je pokazal svetu tudi kot državnik. Ni dvoma, naglašajo list, da predstavlja soglasno sprejeta resolucija državnega zbora mnenje nemškega naroda in da je Hitler govoril iz srca vsem Nemcem.

Program konference Male antante

Istočasno s konferenco zunanjih ministrov se bo vršila tudi konferenca novinarske Male antante

Beograd, 18. maja. p. Bližnji konferenci Male antante v Pragi pripisujejo velik pomen. Sedaj je določen tudi ves program. Poleg sestanka zunanjih ministrov bo v Pragi tudi kongres novinarjev Male antante. Konferenca se prične že 29. t. m. Istega dne bodo imeli novinarji Male antante v praški občinski dvorani javno manifestacijsko sejo, na kateri bodo govorili kot zastopnik zunanjega ministra dr. Beneša minister dr. Krofta o konstruktivnih nalogah Male antante v Podunavju ter jugoslovanski in rumunski zunanji minister. Naslednjega dne bo delo zunanjih ministrov posvečeno predvsem gospodarskemu sodelovanju Male antante, s katerim naj se izpopolni dosedanja politična kolaboracija.

Ustanovljen bo gospodarski svet Male antante. Naslednji dan se konferenca nadaljuje. Opoldne bo skupno kosilo pri predsedniku Masaryku, popoldne si ministri ogledajo Meštrovičev razstavo, ki bo danes odprta. Istega dne zvečer bo skupna večerja pri ministru dr. Benešu. V četrtek 1. junija se konferenca zaključuje. Jugoslovanski poslanik dr. Grigorović priredi ministrom na čast svečano kosilo. Sprejemi in prireditve bodo zelo omejene, tako da bo ostalo ministrom čim več časa za njihova posvetovanja. V četrtek popoldne bo na Hradčanih v rezidenčni predstavnika Masaryka sprejem novinarjev Male antante.

Bolgarski banditi zopet napadajo

Beograd, 18. maja. AA. V noči med 16. in 17. t. m. so skušali oboroženi banditi iz Bolgarske prekrčiti našo mejo v srezu bosiligradskem. V isti noči ob 23. je skušala druga skupina prekrčiti našo mejo v srezu carevoselskem. Naše obmejne straže so oba poskusa preprečile.

Prepoved hitlerjevskih listov v Avstriji

Dunaj, 18. maja. AA. Vlada je prepovedala nadaljnje izhajanje narodnega socialističnega glasila »Deutsch-österreichische Tageszeitung«. To je prva prepoved te vrste v Avstriji. Včeraj je cenzurna oblast zaplenila tudi druge narodno socialistične liste v Avstriji.

Sporod sokolskega tabora v Vižmarjih — Drobne zletne vesti

Ljubljana, 18. maja

Kakor smo že poročali bo na Vnebohod 25. t. m. jubilejna proslava znamenitega vižmarskega tabora, ki se je vršil dne 19. maja 1869. Proslava se bo vršila v večjem obsegu z okroglim zletom Ljubljanske sokolske župe ter sodelovanjem Glasbene Matice, kot naslednje takratne Narodne Citalnice. Obenem s to jubilejno manifestacijo proslavi Sokol v St. Vidu svojo 25letnico z razvitem družstvenega prapora, ki mu bosta sumovala ban dravske banovine brat dr. Drago Marušič in sestra Marija Komanova.

Sporod te pomembne svečanosti bo:

V nedeljo, 21. t. m. slavnostna telovadna akademija Sokola v St. Vidu ob 17. uri popoldne v telovadnici narodne šole v St. Vidu. Pri akademiji sodelujejo člani prosvetnega odbora in telovadci, naraščaj ter deca, z izbranimi telovadnimi točkami.

V četrtek, 25. t. m.: Sokolski in narodni tabor na Erženovem travniku v Vižmarjih v proslavo 70letnice Ljubljanskega Sokola, kjer bo tudi razvite sokolskega prepore šentviškega Sokola. Kot govorniki nastopijo za sokolstvo prvi podstarosta SKJ brat Engelbert Gangl, za jubileja Ljubljanskega Sokola starosta brat Bogumil Kajželj, za domačega Sokola starosta br. dr. Arko in za Glasbeno Matiko predsednik senator br. dr. Vladimir Ravnhir. Glasbena Matica zapoje nekaj starejših domorodnih pesmi. Po razvitu bo spoved na letno telovadišče v St. Vid, kjer bo nastop sokolskega okrožja LSZ.

Dopoldne 25. t. m. bodo na zletišču v Ljubljani izbirne okrožne tekme, nato ob 12. zbor sokolstva, narodnih noš in ostalih udeležencev, ob pol 13. odhod v Vižmarje. Pri prireditvi sodeluje godba Sokola I. Tabor.

Vožnja za vižmarski tabor je za telovadečo članstvo, naraščaj in deca brezplačna, za sokolsko članstvo z legitimacijo četrtinska, za vse ostale občinstvo pa polovična. Legitimacije se dobe v zletni pisarni v Narodnem domu, kjer jih naj bratska društva takoj naroče.

Ponovno vabimo vsa sokolska in narodna društva, da se polnoštevilno udeležijo narodnega tabora in z nami manifestirajo za sokolsko in državno misel za kralja in domovino. Zdravilo

Vsa bratska društva in čete, ki se udeležijo vižmarskega tabora z naraščajem in deca, prosimo, da izdajo naraščaju in deca družstvene legitimacije s podpisom društva.

Ukinitev banovinskih hranilnic?

Beograd, 18. maja. r. V zakonu o samoupravnih hranilnicah, ki ga je sestavilo ministarstvo za trgovino in industrijo, je v členu 56 predvideno, da morajo leto dni po uveljavitvi tega zakona likvidirati vse banovinske hranilnice, da pa ostanejo še nadalje mestne in občinske hranilnice. Zaradi tega so se banovinske hranilnice, med njimi tudi hranilnica dravske banovine s svojimi podružnicama v Mariboru in Celju obrnile na trgovinsko ministarstvo s predstavitvijo, v kateri se izjavljajo proti tej nameri. Banovinska hranilnica dunavske banovine je dostavila vsem narodnim poslancem in senatorjem obširno spomenico, v kateri predlaga: 1. banovinske hranilnice naj se ne ukinejo, nego nasprotno v okviru svojih materialnih sredstev se bolj razvijejo svoje delovanje; 2. Mestne in občinske hranilnice naj se odpravijo samo v večjih krajih z zadostnim številom prebivalcev in z dovoljnim poslovnim kapitalom; 3. vse hranilnice, kolikor še obstajajo ali se bodo še osnovale, naj stopijo v tesne poslovne zveze s pristojno banovinsko hranilnico; 4. banke uprave naj se zavežejo, da bodo svoje hranilnice podpirale s primernimi dotacijami in 5. banjskim upravam naj se pusti čim večja samostojnost v pogledu organizacije in razvoja banovinskih hranilnic pod kontrolo pristojnih državnih oblasti.

Nova zapisnega avstrijskih uradnikov

Dunaj, 18. maja. d. Davi so pričeli avstrijski državni uradniki in nameščenci polagati novo prislogo v smislu nedavnega odloka vlade. Kot prva skupina so bili zapri seženi oficirji in uradniki vojnega ministarstva. Oficirji so prisegli po vojaškem besedilu, ki je določeno za državne nameščence.

ne uprave in društvenim žigom. Legitimacije za brezplačno vožnjo, četrtinsko in polovično naj župe oz. društva in čete takoj naroče v zletni pisarni, Narodni dom, Ljubljana, Bleiweisova cesta. Legitimacije se dobe po dinarju. Vsak udeleženec vižmarskega tabora izvenredno telovadečo članstvo (naraščaj in deca) dobi potrdilo o udeležbi le pod pogojem, da kupi najmanj vstopnico za Din 5.—, ker se mu v nasprotju primeru ne bo potrdila udeležba na taboru ter bo moral plačati cel vozni li. stek

★

— Vozne olajšave za pokrajinski zlet v Ljubljani. V poročilu glede voznih olajšav se je vrnila pomoč, ki jo popravljamo: Zletni znaki, navodila in železniške legitimacije za 75% in 50% popust na železnice se naročajo neposredno pri zletnem odboru brez posredovanja žup, dočim do be legitimacije za brezplačno vožnjo telovadečega članstva, naraščaja in deca s koleske edince, odnosno posamezniki same potom žup na podlagi poimenznih prijavi župnega načelnika.

— Vsem udeležencem izletov v naše planine. Odbor SPD v Ljubljani je obvestil zletni odbor, da imajo vsi ob skovalci planinskih koč in domov iste pogodnosti, kot redni člani planinskih društev, nakar opozarjamo izletnike, ki nameravajo po zletu obiskati naše planine.

— Ogled narodnega muzeja. Uprava Narodnega muzeja je obvestila zletni odbor, da bo muzej odprt v dnevi 18., 28. in 29. junija od 9. do 12. ure. Vstop prost.

— Cone vetopis za 1. predzletni dan (nastop dilajstva). Zletni odbor je v sporazumu z odborom za dilajstvi nastop 5. junija določil naslednje znižane cone: sedeži na glavni tribuni po Din 30, 25, 20, 15 in 10, na severni tribuni po Din 30, 25, 20, 15 in 10, na južni tribuni po Din 25, sedeži pred godbenim pavilonom po Din 10, stojišča po Din 5, za dilajstvo po Din 2.

— Zletni lepaki bodo te dni razposlani vsem sokolskim edincem, župam, JOS, poljemku in ruskanu sokolstva ter Mednarodni telovadni zvezi. Vse društva in čete prosimo, da lepake razporežijo na vidnih prostorih v svojem kraju.

— Albumi mesta Ljubljane. Gospodarski odtok za pokrajinski zlet izda oklene albume mesta Ljubljane, ki se bodo udeležali po izredno nizki ceni Din 5, nakar opozarjamo vse posetnike mesta.

Napetost med Dunajem in Berlinom pojema

Berlin, 16. maja. d. O potovanju ministra Franka in njegovih spremljevalcev na Dunaj odgovorni politiki nočejo dati nikakoli izjav. Politični krogi sodijo sprito tega, da je nemška vlada sklenila, da za enkrat ne bo izvajala zaradi dunajskih dogodkov nikakoli konsekvenc, da se napeto razmerje med Nemčijo in Avstrijo ne bi še bolj zaostrojilo. Tudi rezervirano stališče, ki ga je zavzel narodno-socialistični tisk, potrjuje to domnevo. Sprito tega so nekateri že izrazili mnenje, da se bo dejansko izvršilo pred kratkim napovedano Hitlerjevo potovanje na Dunaj. Po neki vesti bo Hitler govoril v soboto 20. t. m. v Passau na odprtvi tamkajšnjega novega muzeja. — Kakor poročajo, bo državni podkancelar Papen v kratkem odpotoval na Dunaj. Po učeni politični krogi menijo, da bo Papen posetil avstrijsko vlado in poskušal pomirjevalno vplivati na razvoj nadaljnjih odnosov med Dunajem in Berlinom.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2809.85—2321.21, Berlin 1339.03—1349.63, Bruselj 799.41 do 806.25, Curih 1108.35—1123.85, London 194.69—196.29, New York ček 4941.59 do 4960.85, Pariz 225.85—227.—, Praga 170.90 do 171.76, Test 298.79—301.19. (Premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

INOZEMSKE BORZE

Curih, 18. maja. Pariz 20.38, London 17.5950, New York 448.—, Bruselj 72.1250, Milan 27, Madrid 44.30, Amsterdam 203.40, Berlin 111.—, Dunaj 57.—, Praga 15.42, Varšava 58.05, Bukarešta 2.08.

